

หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา

ของทบวงมหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

เพื่อให้การกำหนดชื่อปริญญาของสถาบันอุดมศึกษามีความเป็นสากล เป็นระบบและให้เกิดความสอดคล้องกันกับแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัยจึงเห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การเรียกชื่อปริญญา ระดับปริญญาตรี โท และเอก เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. **ปริญญาศิลปศาสตร์** สาขาวิชาที่ใช้ชื่อปริญญานี้มีลักษณะเน้นศาสตร์บริสุทธิ์ทางด้านศิลปศาสตร์ โดยมุ่งศึกษาระยะและวิธีการของศาสตร์สาขาวิชานั้น ๆ เป็นหลัก ให้ใช้ชื่อปริญญาว่า **ศิลปศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Arts) ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (Master of Arts) และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (Doctor of Philosophy)** กลุ่มสาขาวิชาที่ใช้ชื่อปริญญานี้ คือ

1.1 **กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ (Humanities)** อาทิ การแปล โบราณคดี ประวัติศาสตร์ ปรัชญา ภาษาและวรรณคดี ภาษาศาสตร์ ศาสนาและเทววิทยา เป็นต้น

1.2 **กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ (Social Sciences)** ได้แก่

(1) **หมวดวิชาสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ (Social and Behavioural Sciences)** อาทิ จิตวิทยา ประชากรศาสตร์ ภูมิภาคศึกษา ภูมิศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมและพฤติกรรมศาสตร์ เป็นต้น

(2) **หมวดวิชาวิทยาการจัดการ การบริหารพาณิชยการ และการบริหารธุรกิจ (Management Science, Commercial and Business Administration)** อาทิ การจัดการบริหารธุรกิจ การบริหารรัฐกิจ การบริหารสถาบัน การบัญชี การพาณิชย์ การเลขานุการ เป็นต้น

(3) **หมวดวิชาการสื่อสารมวลชนและสารนิเทศ (Mass Communication and Information)** อาทิ การโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง การประชาสัมพันธ์ การพิพิธภัณฑน์ นิเทศศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ วารสารศาสตร์ สารนิเทศ เป็นต้น

(4) **หมวดวิชาคหกรรมศาสตร์ (Home Economics)** อาทิ การอาหารและโภชนาการ คหกรรมศิลป์ เป็นต้น

(5) **หมวดวิชาธุรกิจบริการ (Service-Oriented Disciplines)** อาทิ การภัตตาคาร และโรงแรม ธุรกิจการท่องเที่ยว ธุรกิจบริการด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2. **ปริญญาวิทยาศาสตร** สาขาวิชาที่ใช้ชื่อปริญญานี้มีลักษณะเน้นศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์โดยมุ่งศึกษาสาระและวิธีการของศาสตร์สาขาวิชานั้น ๆ เป็นหลัก ให้ใช้ชื่อปริญญาว่า **วิทยาศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Science) วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (Master of Science) และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (Doctor of Philosophy)** กลุ่มสาขาวิชาที่ใช้ชื่อปริญญา นี้ คือ

2.1 **กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (Natural Sciences) ได้แก่**

(1) **หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (Natural Sciences)** อาทิ เคมี ชีววิทยา ดาราศาสตร์ ธรณีวิทยา พฤกษศาสตร์ ฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สัตววิทยา สมุทรศาสตร์ อุดุณิยมวิทยา เป็นต้น

(2) **หมวดวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์ (Mathematics and Computer Science)** อาทิ คณิตศาสตร์ วิทยาการคอมพิวเตอร์ สถิติ เป็นต้น

2.2 **กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Sciences) ได้แก่**

(1) **หมวดวิชาเกษตรศาสตร์ (Agriculture)** อาทิ ปฐพีศาสตร์ ประมง พืชศาสตร์ พืชสวน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร วนผลิตภัณฑ์ วนศาสตร์ สัตวบาล สัตวศาสตร์ อาหาร และโภชนาการ เป็นต้น

(2) **หมวดวิชาวิศวกรรมศาสตร์ (Engineering)** อาทิ วิศวกรรมเกษตร วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ วิศวกรรมเคมี วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมโยธา วิศวกรรมโลหการ วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม วิศวกรรมสำรวจ วิศวกรรมเหมืองแร่ วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ วิศวกรรมอุตสาหการ เป็นต้น

(3) **หมวดวิชาวิทยาการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (Environmental Sciences and Natural Resources)** อาทิ การจัดการสิ่งแวดล้อม วิทยาการสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

(4) **หมวดวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ (Medical Sciences)** อาทิ กายภาพบำบัด กายวิภาคศาสตร์ จุลชีววิทยา ชีวเคมี เทคนิคการแพทย์ นิติเวชศาสตร์ เภสัชวิทยา เวชนิทัศน์ สรีรวิทยา เป็นต้น

(5) **หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์อื่น ๆ (Other Applied Sciences)** อาทิ คณิตศาสตร์ประกันภัย ภูมิศาสตร์ เป็นต้น

3. **ปริญญาเชิงวิชาชีพ** สาขาวิชาที่ใช้ปริญญานี้ เน้นการศึกษาในลักษณะของศาสตร์เชิงประยุกต์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามลักษณะของวิชาชีพโดยเฉพาะ การกำหนดชื่อปริญญาให้ใช้ตามสาขาวิชาที่นั้น ๆ เป็นหลักในทุกระดับปริญญา (บัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต) กลุ่มสาขาวิชาที่ใช้ชื่อปริญญา คือ

3.1 กลุ่มสาขาวิชาศึกษาศาสตร์และการฝึกหัดครู (Education and Teacher Training) ให้ใช้ชื่อในระดับปริญญาตรีว่า **ศึกษาศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Education)**

3.2 กลุ่มสาขาวิชาจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์ (Fine and Applied Arts) ให้ใช้ชื่อในระดับปริญญาตรีว่า **ศิลปบัณฑิต (Bachelor of Fine Arts)** อาทิ การถ่ายรูปและการถ่ายภาพยนตร์ การละครหรือนาฏศาสตร์ การออกแบบภายใน จิตรกรรม ดุริยางคศาสตร์ ประติมากรรม เป็นต้น

3.3 กลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์ (Law) ให้ใช้ชื่อในระดับปริญญาตรีว่า **นิติศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Laws)**

3.4 กลุ่มสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ (Medical Sciences and Health Related Sciences) ให้ใช้ชื่อในระดับปริญญาตรีว่า **พยาบาลศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Nursing Science)** สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Public Health) เภสัชศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Pharmacy) ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต (Doctor of Dental Surgery) แพทยศาสตรบัณฑิต (Doctor of Medicine)

3.5 กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) ให้ใช้ชื่อในระดับปริญญาตรีว่า **วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Engineering)** อาทิ วิศวกรรมกระบวนการ วิศวกรรมการผลิต วิศวกรรมเกษตร วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ วิศวกรรมเคมี วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมโยธา วิศวกรรมโลหการ วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม วิศวกรรมสำรวจ วิศวกรรมเหมืองแร่ วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ วิศวกรรมอุตสาหการ เป็นต้น

3.6 กลุ่มสาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ (Architecture) ให้ใช้ชื่อในระดับปริญญาตรีว่า **สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Architecture)** ภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Landscape Architecture)

สำหรับสาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและการวางแผนภาค เป็นการศึกษาในระดับปริญญาโท ขึ้นไป ให้ใช้ชื่อปริญญาว่า การวางแผนชุมชนเมืองมหาบัณฑิต (Master of Urban Planning) หรือ การวางแผนชุมชนเมืองและผังภาคมหาบัณฑิต (Master of Urban and Regional Planning)

3.7 กลุ่มสาขาวิชาสัตวแพทยศาสตร์ (Veterinary Medicine) ให้ใช้ชื่อในระดับปริญญาตรีว่า สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต (Doctor of Veterinary Medicine)

4. **ปริญญาเทคโนโลยี** ให้ใช้เฉพาะระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่ใช้ชื่อปริญญานี้มีลักษณะเป็นการนำวิทยาศาสตร์ประยุกต์ไปใช้พัฒนาความรู้และทักษะเชิงปฏิบัติการเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การศึกษา เคหการ และการดูแลสุขภาพ และมีลักษณะเป็นหลักสูตรแบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) เพื่อสร้างความชำนาญการเฉพาะทางให้ใช้ชื่อปริญญาว่า **เทคโนโลยีบัณฑิต (Bachelor of Technology)** กลุ่มสาขาวิชาที่ใช้ชื่อปริญญานี้ ได้แก่

4.1 กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการเกษตร (Agricultural Technology) อาทิ เทคโนโลยีการผลิตพืช เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ วนผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

4.2 กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีทางวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรม (Engineering Technology and Industrial Technology) อาทิ เทคโนโลยีการพิมพ์ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีโทรคมนาคม เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น